

เครื่องมือในการวิจัย

แบบสอบถามความรู้ด้านสุขภาพช่องปากและพฤติกรรมการสื่อสารที่เน้นผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง

(Oral Health Literacy and Patient-Centered Communication Promotion Scale)

(เอกสารอ้างอิง: ปริญญา นุราช อังคินันท์ อินทรกาแหง และ เกศกาญจน์ เกศวายุธ. (2562). ผลของโปรแกรมการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพช่องปากและพฤติกรรมการสื่อสารที่เน้นผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง. วารสารพฤติกรรมศาสตร์เพื่อการพัฒนา, 11(1), 71-90.)

คำชี้แจง: แบบสอบถามมี 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนิสิตทันตแพทย์ชั้นปีที่ 1 ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความรู้ด้านสุขภาพช่องปากและแบบสอบถามพฤติกรรมการสื่อสารที่เน้นผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หรือเติมข้อความลงในช่องว่าง

- เพศ ชาย หญิง
- เกรดเฉลี่ย

ส่วนที่ 2 แบบสอบถาม

2.1 แบบสอบถามความรู้ด้านสุขภาพช่องปาก (นิสิตประเมินตนเอง)

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคำตอบที่ตรงกับประเด็นที่นิสิตทำการประเมินความสามารถของตนเองว่า **มันยาก-ง่ายแค่ไหนที่คุณจะ.....** (ระดับการตอบจาก ยากมาก จนถึง ง่ายมาก) และขอความกรุณาให้ตอบตามความเป็นจริงในทุกๆ ข้อ โดยมีข้อคำตอบตามเกณฑ์ดังนี้

4	หมายถึง	ง่ายมาก
3	หมายถึง	ค่อนข้างง่าย
2	หมายถึง	ค่อนข้างยาก
1	หมายถึง	ยากมาก

ข้อ	รายการ	ง่ายมาก	ค่อนข้างง่าย	ค่อนข้างยาก	ยากมาก
การเข้าถึงและค้นหาข้อมูลด้านสุขภาพช่องปาก					
1	ท่านสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือเกี่ยวกับสาเหตุและอาการของโรคในช่องปากที่สนใจได้				
2	ท่านสามารถค้นหาข้อมูลที่มีคุณภาพและทันสมัยด้วยการใช้คำสำคัญเกี่ยวกับการรักษา เช่น สาเหตุและอาการของโรคในช่องปากที่สนใจได้				
3	ท่านสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือเกี่ยวกับแนวทางการรักษาโรคในช่องปากที่สนใจได้				
4	ท่านสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือเกี่ยวกับแนวทางการรักษาโรคในช่องปากที่มีคุณภาพและทันสมัยเกี่ยวกับแนวทางการรักษาโรคในช่องปากที่สนใจได้				
5	ท่านสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือเกี่ยวกับอาการฉุกเฉินเกี่ยวกับสุขภาพในช่องปากได้ เช่น หนองจากตุ่มหนองในช่องปาก ถอนฟันเลือดไหลไม่หยุด ฟันแท้หลุด				

ข้อ	รายการ	ง่ายมาก	ค่อนข้างง่าย	ค่อนข้างยาก	ยากมาก
6	ท่านสามารถค้นหาข้อมูลที่มีคุณภาพและทันสมัยด้วยการใช้คำสำคัญเกี่ยวกับเกิดอาการฉุกเฉินเกี่ยวกับสุขภาพในช่องปาก เช่น หน้าบวมจากตุ่มหนองในช่องปาก ถอนฟันแล้วเลือดไหลไม่หยุดได้				
7	ท่านสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือเกี่ยวกับวิธีการแปรงฟันและใช้ไหมขัดฟันอย่างถูกวิธีเพื่อที่จะทำให้สามารถดูแลช่องปากให้สะอาดได้				
8	ท่านสามารถค้นหาข้อมูลที่มีคุณภาพและทันสมัยด้วยการใช้คำสำคัญเกี่ยวกับวิธีการแปรงฟันและใช้ไหมขัดฟันอย่างถูกวิธีเพื่อจะสามารถดูแลช่องปากให้สะอาดได้				
9	ท่านสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือเกี่ยวกับการป้องกันปัจจัยเสี่ยงในการเกิดโรคในช่องปาก เช่น การสูบบุหรี่ การบริโภคอาหารหวาน การแปรงฟันไม่สะอาดได้				
10	ท่านสามารถค้นหาข้อมูลที่มีคุณภาพและทันสมัยด้วยการใช้คำสำคัญเกี่ยวกับการป้องกันปัจจัยเสี่ยงในการเกิดโรคในช่องปาก เช่น การไม่ใช้ไหมขัดฟัน การบริโภคอาหารหวาน การแปรงฟันไม่ถูกวิธีได้				
11	ท่านสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ทางทันตกรรม เช่น ยาสีฟัน น้ำยาบ้วนปาก ฟลูออไรด์ได้				
12	ท่านสามารถค้นหาข้อมูลที่มีคุณภาพและทันสมัยด้วยการใช้คำสำคัญเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ทางทันตกรรม เช่น แปรงสีฟัน ยาสีฟัน น้ำยาบ้วนปาก ไหมขัดฟันได้				
13	ท่านสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือเกี่ยวกับวิธีการตรวจสอบสุขภาพช่องปากที่จำเป็นสำหรับการดูแลสุขภาพช่องปาก เช่น การเอ็กซเรย์ การวัดความดัน การตรวจชิ้นเนื้อได้				
14	ท่านสามารถค้นหาข้อมูลที่มีคุณภาพและทันสมัยด้วยการใช้คำสำคัญเกี่ยวกับวิธีการตรวจสอบสุขภาพช่องปากที่จำเป็นสำหรับการดูแลสุขภาพช่องปาก เช่น การวัดความดัน การเอ็กซเรย์ การตรวจชิ้นเนื้อได้				
15	ท่านสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือว่าเมื่อไหร่ควรจะมาตรวจสุขภาพช่องปาก				
16	ท่านสามารถค้นหาข้อมูลที่มีคุณภาพและทันสมัยด้วยการใช้คำสำคัญเกี่ยวกับ ควรกลับมาตรวจสุขภาพช่องปากเมื่อไหร่				
17	ท่านสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือเกี่ยวกับการรณรงค์ลด/เลิกพฤติกรรมเสี่ยงในการเกิดโรคในช่องปาก เช่น กิจกรรมวันงดสูบบุหรี่โลก โครงการเด็กไทยไม่กินหวานได้ เป็นต้น				
18	ท่านสามารถค้นหาข้อมูลที่มีคุณภาพและทันสมัยด้วยการใช้คำสำคัญเกี่ยวกับการรณรงค์ลด/เลิกพฤติกรรมเสี่ยงในการเกิดโรคในช่องปาก เช่น กิจกรรมวันงดสูบบุหรี่โลก โครงการเด็กไทยไม่กินหวานได้ เป็นต้น				
19	ท่านสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงนโยบายต่างๆ ที่ส่งผลต่อสุขภาพช่องปาก เช่น กฎหมายเกี่ยวกับการขายบุหรี่ การเพิ่มภาษีเครื่องดื่มตามปริมาณน้ำตาลได้				
20	ท่านสามารถค้นหาข้อมูลที่มีคุณภาพและทันสมัยด้วยการใช้คำสำคัญเกี่ยวกับส่งเสริมสุขภาพช่องปาก เช่น โครงการส่งเสริมสุขภาพช่องปาก การตรวจสุขภาพกับทันตแพทย์				
การทำความเข้าใจข้อมูลด้านสุขภาพช่องปาก					
21	ท่านสามารถจดจำและเข้าใจความหมายของคำสำคัญหรือคำศัพท์ได้อย่างถูกต้องเกี่ยวกับสาเหตุของโรคในช่องปากได้				

ข้อ	รายการ	ง่ายมาก	ค่อนข้างง่าย	ค่อนข้างยาก	ยากมาก
22	ท่านสามารถอธิบายความหมายของคำสำคัญหรือคำศัพท์ได้อย่างถูกต้องเกี่ยวกับสาเหตุของโรคในช่องปากได้				
23	ท่านสามารถจดจำและเข้าใจในความหมายของคำสำคัญหรือคำศัพท์ได้อย่างถูกต้องเกี่ยวกับแนวทางการรักษาโรคในช่องปากได้				
24	ท่านสามารถอธิบายความหมายของคำสำคัญหรือคำศัพท์ได้อย่างถูกต้องเกี่ยวกับแนวทางการรักษาโรคในช่องปากได้				
25	ท่านสามารถจดจำและเข้าใจคำสำคัญหรือคำศัพท์ได้อย่างถูกต้องเกี่ยวกับอาการฉุกเฉินในช่องปากเกี่ยวกับสุขภาพในช่องปาก เช่น หน้าบวมจากตุ่มหนองในช่องปาก ถอนฟันเลือดไหลไม่หยุด ฟันแท้หลุดได้ เป็นต้น				
26	ท่านสามารถอธิบายความหมายของคำสำคัญหรือคำศัพท์ได้อย่างถูกต้องเกี่ยวกับอาการฉุกเฉินในช่องปาก เช่น หน้าบวมจากตุ่มหนองในช่องปาก ถอนฟันเลือดไหลไม่หยุด ฟันแท้หลุดได้ เป็นต้น				
27	ท่านสามารถจดจำและเข้าใจคำสำคัญหรือคำศัพท์ได้อย่างถูกต้องเกี่ยวกับวิธีการแปร่งฟันและใช้ไหมขัดฟันอย่างถูกวิธีเพื่อที่จะทำให้สามารถดูแลช่องปากได้				
28	ท่านสามารถอธิบายความหมายของคำสำคัญหรือคำศัพท์ได้อย่างถูกต้องเกี่ยวกับวิธีการแปร่งฟันและใช้ไหมขัดฟันอย่างถูกวิธีเพื่อที่จะทำให้สามารถดูแลช่องปากได้				
29	ท่านสามารถจดจำและเข้าใจความหมายคำสำคัญหรือคำศัพท์ได้อย่างถูกต้องเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคในช่องปาก เช่น การสูบบุหรี่ การบริโภคอาหารหวาน การแปร่งฟันไม่ถูกวิธีได้				
30	ท่านสามารถอธิบายความหมายของคำสำคัญหรือคำศัพท์ได้อย่างถูกต้องเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงต่างๆ เช่น การสูบบุหรี่ การบริโภคอาหารหวาน การแปร่งฟันไม่สะอาดได้				
31	ท่านสามารถจดจำและเข้าใจความหมายของคำสำคัญหรือคำศัพท์เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ทางทันตกรรมในท้องตลาดที่ใช้ในการป้องกันโรคในช่องปากได้				
32	ท่านสามารถอธิบายความหมายของคำสำคัญหรือคำศัพท์ได้อย่างถูกต้องเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ทางทันตกรรมในท้องตลาดที่ใช้ในการป้องกันโรคในช่องปากได้				
33	ท่านสามารถจดจำได้ว่าเมื่อไหร่ควรมาตรวจสุขภาพช่องปากกับทันตแพทย์				
34	ท่านสามารถจดจำและเข้าใจความหมายของคำสำคัญหรือคำศัพท์เกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพช่องปาก เช่น โครงการฟันดีเริ่มที่ซี่แรก โครงการทันตกรรมพระราชทานในรัชการที่ 9 ได้ เป็นต้น				
35	ท่านสามารถอธิบายความหมายของคำสำคัญหรือคำศัพท์เกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพช่องปาก เช่น โครงการฟันดีเริ่มที่ซี่แรก โครงการทันตกรรมพระราชทานในรัชการที่ 9 ได้ เป็นต้น				
การประเมินข้อมูลด้านสุขภาพช่องปาก					
36	ท่านสามารถประเมินได้ว่า โรคในช่องปากของตนเองมาจากสาเหตุใดและมีอาการอย่างไร เช่น กลิ่นปาก และฟันผุ ได้				
37	ท่านสามารถระบุทางเลือกที่เหมาะสมกับตนเองในการดูแลสุขภาพช่องปากได้				

ข้อ	รายการ	ง่ายมาก	ค่อนข้างง่าย	ค่อนข้างยาก	ยากมาก
38	ท่านสามารถระบุข้อดี ข้อเสียเกี่ยวกับแนวทางการรักษาโรคในช่องปากให้กับตนเองได้				
39	ท่านสามารถระบุทางเลือกที่เหมาะสมเกี่ยวกับแนวทางการรักษาโรคในช่องปากให้กับตนเองได้				
40	ท่านสามารถประเมินผลที่จะตามมาของการเพิกเฉยต่ออาการถูกเคี้ยวในช่องปากของตนเองได้ เช่น หน้าบวมจากตุ่มหนองในช่องปาก ถอนฟันเลือดไหลไม่หยุด ฟันแท้หลุด เป็นต้น				
41	ท่านสามารถระบุทางเลือกที่เหมาะสมกับตนเองในการดูแลสุขภาพช่องปากเบื้องต้น เมื่อมีอาการถูกเคี้ยวในช่องปากเกิดขึ้น เช่น หน้าบวมจากตุ่มหนองในช่องปาก ถอนฟันเลือดไหลไม่หยุด ฟันแท้หลุด เป็นต้น				
42	ท่านสามารถระบุข้อดี ข้อเสียเกี่ยวกับวิธีการแปรงฟันและใช้ไหมขัดฟันของตนเองได้				
43	ท่านสามารถระบุวิธีการเลือกแปรงสีฟันและไหมขัดฟันที่เหมาะสมกับตนเองได้				
44	ท่านสามารถระบุพฤติกรรมเสี่ยงในชีวิตประจำวันของตนเองที่ส่งผลการเกิดโรคในช่องปากได้ เช่น การสูบบุหรี่ การแปรงฟันและการใช้ไหมขัดฟัน การกินของหวาน เป็นต้น				
45	ท่านสามารถระบุทางเลือกเพื่อป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงของตนเองที่ส่งผลการเกิดโรคในช่องปากได้ เช่น การเลิกสูบบุหรี่ การแปรงฟันหลังรับประทานอาหารทุกครั้ง การลดของหวาน				
46	ท่านสามารถระบุข้อดีข้อเสียของผลิตภัณฑ์ทางทันตกรรมแต่ละชนิดเพื่อการป้องกันโรคในช่องปากของตนเองได้				
47	ท่านสามารถเลือกผลิตภัณฑ์ทางทันตกรรมที่เหมาะสมกับตนเองในการป้องกันโรคในช่องปากได้				
48	ท่านสามารถระบุช่วงเวลาสำหรับการไปตรวจสุขภาพช่องปากเป็นประจำของตนเองได้				
49	ท่านสามารถประเมินได้ว่า ความผิดปกติของช่องปากตนเองลักษณะใดที่จำเป็นต้องไปพบทันตแพทย์				
50	ท่านสามารถเลือกเข้าร่วมการรณรงค์ลด/เลิกพฤติกรรมเสี่ยงในการเกิดโรคในช่องปากที่เหมาะสมกับตนเองได้ เช่น กิจกรรมวันงดสูบบุหรี่โลก โครงการเด็กไทยไม่กินหวาน เป็นต้น				
การประยุกต์ใช้ข้อมูลด้านสุขภาพช่องปาก					
51	ท่านสามารถตัดสินใจนำข้อมูลที่น่าเชื่อถือและวิธีการที่เหมาะสมไปใช้ดูแลอาการของโรคในช่องปากของตนเองและแนะนำผู้อื่นได้				
52	ท่านสามารถตัดสินใจนำข้อมูลที่น่าเชื่อถือและวิธีการที่เหมาะสมไปใช้เลือกแนวทางการรักษาของตนเองและแนะนำผู้อื่นได้				
53	ท่านสามารถตัดสินใจนำข้อมูลที่น่าเชื่อถือและวิธีการที่เหมาะสมไปใช้จัดการกับอาการถูกเคี้ยวในช่องปาก ของตนเองและแนะนำผู้อื่นได้ เช่น หน้าบวมจากตุ่มหนองในช่องปาก ถอนฟันเลือดไหลไม่หยุด ฟันแท้หลุด เป็นต้น				
54	ท่านสามารถตัดสินใจนำข้อมูลและวิธีการที่เหมาะสมที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือเกี่ยวกับการแปรงฟันและใช้ไหมขัดฟัน เพื่อดูแลสุขภาพช่องปากของตนเองและแนะนำผู้อื่นได้				
55	ท่านสามารถใช้ข้อมูลที่มีในการตัดสินใจลด/เลิก พฤติกรรมเสี่ยงในชีวิตประจำวัน เพื่อให้มีสุขภาพช่องปากที่ดีขึ้นแก่ตนเองและแนะนำผู้อื่นได้				

ข้อ	รายการ	ง่ายมาก	ค่อนข้างง่าย	ค่อนข้างยาก	ยากมาก
56	ท่านสามารถตัดสินใจเลือกใช้ ผลิตภัณฑ์ทางทันตกรรมที่เหมาะสมสำหรับตนเองจากข้อมูลที่มีและแนะนำผู้อื่นได้				
57	ท่านสามารถตัดสินใจได้ว่า เมื่อไหร่คุณจำเป็นต้องพบทันตแพทย์เพื่อตรวจสอบสุขภาพช่องปากจากข้อมูลที่มี				

เอกสารการประเมิน 1-1

2.2 แบบสอบถามพฤติกรรมกรรมการสื่อสารที่เน้นผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง (นิสิตประเมินตนเอง)

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคำตอบที่ตรงกับประเด็นที่นิสิตทำการประเมินพฤติกรรมของตนเองว่า ทำได้ดีหรือไม่ (ระดับการตอบจากทำได้ดีที่สุด ทำได้ดีมาก ทำได้ปานกลาง ทำได้ และทำไม่ได้) และขอความกรุณาให้ตอบตามความเป็นจริงในทุกๆ ข้อ โดยมีข้อคำตอบตามเกณฑ์ดังนี้

5	หมายถึง	ทำได้ดีที่สุด
4	หมายถึง	ทำได้ดีมาก
3	หมายถึง	ทำได้ปานกลาง
2	หมายถึง	ทำได้
1	หมายถึง	ทำไม่ได้

ข้อ	รายการ	ทำได้ดีที่สุด	ทำได้ดีมาก	ทำได้ปานกลาง	ทำได้	ทำไม่ได้
การสร้างความสัมพันธ์						
1	ท่านแสดงความเป็นมิตรกับผู้ป่วยด้วยการกล่าวทักทายและแนะนำตนเองต่อผู้ป่วยด้วยน้ำเสียงสุภาพนุ่มนวล					
2	ท่านยิ้มแย้มแจ่มใสเมื่อพบเจอกับผู้ป่วยแสดงถึงความเป็นมิตรกับผู้ป่วย					
3	ท่านสร้างมิตรภาพด้วยการใช้บทสนทนาที่เป็นไปอย่างสุภาพอ่อนโยนต่อผู้ป่วย					
4	ท่านให้เกียรติผู้ป่วยด้วยการกล่าวคำทักทายหรือไหว้ผู้ป่วยที่มีอายุมากกว่าก่อน					
5	ท่านสอบถามชื่อ นามสกุลของผู้ป่วยด้วยการใช้คำนำหน้าอย่างให้เกียรติ เช่น คุณ/คุณลุง-ป้า/คุณน้า-คุณอา/คุณพี่					
6	ท่านแสดงการให้เกียรติผู้ป่วยด้วยภาษากาย เช่น การนั่งเสมอหรือต่ำกว่าเมื่อเข้าใกล้ผู้ป่วย ไม่ยื่นคำศัพท์ผู้ป่วย					
7	ท่านแต่งกายอย่างสุภาพทุกครั้งเพื่อเป็นการให้เกียรติแก่ผู้ป่วยและตนเอง					
8	ท่านใส่ใจต่อการใช้น้ำเสียงที่อ่อนโยน ใช้สีหน้า แววตาและท่าทางที่ห่วงใยเป็นการใส่ใจต่อผู้ป่วยขณะที่พูดคุยกัน					

ข้อ	รายการ	ทำได้ ที่สุด	ทำได้ มาก	ทำได้ ปาน กลาง	ทำได้	ทำ ไม่ได้
9	ท่านใส่ใจความรู้สึกของผู้ป่วยด้วยการใช้คำถามนำขณะที่มีการสนทนากัน เช่น คุณรู้สึกกังวลอะไรหรือเปล่า? คุณไม่เข้าใจ หรือฟังไม่ทันตรงไหนหรือเปล่า?					
10	ท่านรับฟังปัญหาของผู้ป่วยด้วยความตั้งใจ เพื่อให้เข้าใจในสิ่งที่ผู้ป่วยต้องการ					
11	ท่านอธิบายปัญหาของผู้ป่วยด้วยน้ำเสียงที่สุภาพ เพื่อลดความกังวลของผู้ป่วย					
การเปิดการสนทนา						
12	เมื่อท่านเจอกับผู้ป่วยเพื่อสร้างความคุ้นเคย ท่านเปิดการสนทนาอย่างเป็นกันเองก่อน เช่น การพูดคุยเรื่องทั่วไป					
13	ท่านใช้คำถามทั่ว ๆ ไป ในการเปิดการสนทนาที่อย่างเป็นกันเอง เช่น วันนี้อากาศดี การเดินทางเป็นอย่างไรบ้าง					
14	ท่านเปิดการสนทนาด้วยภาษาที่เข้าใจง่ายและให้ผู้ป่วยเล่าเหตุการณ์ที่ไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับปัญหาสุขภาพเพียงอย่างเดียว					
15	ท่านเคารพสิทธิของผู้ป่วยโดยไม่ขัดจังหวะผู้ป่วยขณะพูด					
16	ท่านเคารพสิทธิผู้ป่วยโดยไม่ตอบโต้ทันทีที่ความคิดเห็นขัดแย้งในคำบอกเล่าของผู้ป่วย					
17	ท่านเปิดโอกาสให้ผู้ป่วยเริ่มเล่าปัญหา ก่อนเพื่อให้ผู้ป่วยรู้สึกสบายใจในการเริ่มพูดคุย					
18	เพื่อความสบายใจของผู้ป่วยในการเริ่มการพูดคุย ท่านใช้คำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ป่วยได้มีโอกาสเล่าเรื่องราวต่าง ๆ ที่ต้องการก่อน เช่น วันนี้คุณ... มาด้วยอาการอย่างไรคะช่วยเล่าให้ ฟังหน่อยคะ/ครับ?					
19	ท่านใช้คำถามกับผู้ป่วยนอกเหนือจากปัญหาของผู้ป่วย เช่น มีเรื่องอื่นๆ ที่คุณ..... อยากรบหรือเล่าให้ผม/ฉันฟังอีกมั๊ยครับ/ค่ะ?					
20	ท่านใช้คำถามเพิ่มเติมเกี่ยวกับสุขภาพอื่นๆ กับผู้ป่วย เช่น "มีอะไรเพิ่มเติมอีกมั๊ยครับ/ค่ะ เกี่ยวกับเรื่องที่ยังกังวลอยู่นอกเหนือจากที่พูดคุยกัน"					
21	ท่านถามผู้ป่วยเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องการให้ช่วยเหลือเพิ่มเติมนอกเหนือจากความต้องการหลักของผู้ป่วยที่มาตรวจครั้งนี้					
การรวบรวมข้อมูล						
22	ท่านซักประวัติส่วนตัวของผู้ป่วยก่อนเพื่อทำความเข้าใจข้อมูลเบื้องต้นของผู้ป่วย					
23	ท่านซักประวัติสุขภาพของผู้ป่วยก่อนเสมอเพื่อทำความเข้าใจข้อมูลเกี่ยวกับการรักษาที่ผ่านมา					
24	ท่านการใช้คำถามปลายปิดเพื่อให้ผู้ป่วยระบุคำตอบว่า ใช่/ไม่ใช่ เมื่อท่านต้องการคำตอบที่ความชัดเจนจากผู้ป่วย					
25	ท่านใช้การซักถามต่อถ้าพบว่า ข้อมูลที่ผู้ป่วยเล่าให้ฟังยังไม่ชัดเจน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เฉพาะเจาะจงกับปัญหามากขึ้น					

ข้อ	รายการ	ทำได้ ที่สุด	ทำได้ มาก	ทำได้ ปาน กลาง	ทำได้	ทำ ไม่ได้
26	ท่านเปิดโอกาสให้ผู้ป่วยได้สรุปความเข้าใจเกี่ยวกับความเจ็บป่วยได้ถูกต้อง					
27	ท่านจะให้ผู้ป่วยเล่าอย่างละเอียดมากขึ้น สำหรับข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับอาการป่วย					
28	ท่านแสดงความสนใจในคำตอบทุกส่วนแม้จะไม่เกี่ยวข้องกับการรักษา					
29	ขณะที่มีการซักประวัติของผู้ป่วย ท่านมองและพยักหน้าเป็นระยะเพื่อให้ผู้ป่วยรู้สึกว่าคุณได้รับความสนใจและใส่ใจ					
30	ท่านเปลี่ยนคำถามใหม่ เมื่อพบว่าผู้ป่วยอึดอัดใจที่จะเล่าเรื่องราว การเจ็บป่วยของตนเอง					
31	ท่านไม่พูดตัดบทเมื่อผู้ป่วยเล่าถึงปัญหาต่าง ๆ ถึงแม้ว่าท่านจะทราบ สาเหตุของปัญหานั้นแล้วก็ตาม					
การสะท้อน						
32	ท่านกระตุ้นด้วยวิธีการที่หลากหลายทำให้ผู้ป่วยเข้าใจอาการเจ็บป่วยทางช่องปากของตัวเอง เช่น การใช้รูปภาพ ใช้กระจกส่อง ชี้ให้เห็นในช่องปาก					
33	ท่านกระตุ้นด้วย "ปัญหาที่ตามมาหากเกิดโรค" เพื่อให้ผู้ป่วยตระหนักถึง ความสำคัญของการดูแลสุขภาพช่องปากด้วยตนเอง					
34	ท่านกระตุ้นด้วยคำถามเกี่ยวกับอาการเจ็บป่วยเพื่อตรวจสอบความเข้าใจของผู้ป่วยในระหว่างที่มีการสนทนา ร่วมกับสังเกตสีหน้าและแววตาของผู้ป่วย					
35	ท่านกระตุ้นด้วยคำถามเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพช่องปาก เพื่อให้ผู้ป่วยเห็นความสำคัญในการดูแลสุขภาพช่องปากด้วยตนเองร่วมกับการสังเกตสีหน้าและแววตาของผู้ป่วย					
36	ท่านมีการอธิบายถึงอาการและวิธีการดูแลสุขภาพช่องปากให้ผู้ป่วยรับรู้ด้วยภาษาที่ทำให้ผู้ป่วยเข้าใจง่ายขึ้น					
37	ท่านมีการอธิบายถึงวิธีการป้องกันปัจจัยเสี่ยงเกี่ยวกับสุขภาพช่องปากให้ผู้ป่วยรับรู้ด้วยภาษาที่ทำให้ผู้ป่วยเข้าใจง่ายขึ้น					
38	ท่านหยุดการสนทนาเป็นจังหวะเพื่อให้ผู้ป่วยได้ทบทวนความเข้าใจและซักถามข้อสงสัย					
39	ท่านอธิบายให้ผู้ผู้ป่วยได้เห็นภาพอย่างชัดเจนถึงอาการโรคในช่องปากที่ผู้ป่วยเป็นหรือคาดว่าจะ เป็น ถ้าไม่ดูแลสุขภาพช่องปากของตนเอง					
40	ท่านอธิบายอย่างตรงไปตรงมาเกี่ยวกับปัญหาทางสุขภาพช่องปากของผู้ป่วย เพื่อให้ผู้ป่วยลดความกังวลในการเข้ารับการรักษา					
41	ท่านมีการให้ข้อมูลย้อนกลับด้วยภาษาที่เข้าใจง่ายกับผู้ป่วยเพื่อให้ผู้ป่วยเข้าใจถึงความต้องการในการรักษาของตนเองตรงกับอาการป่วยที่เป็นอยู่อย่างแท้จริง					
การสรุปผลการสนทนา						
42	ท่านทวนถามเนื้อหาที่สนทนาเพื่อให้ผู้ป่วยความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาทางสุขภาพช่องปากของตนเอง					

ข้อ	รายการ	ทำได้ ที่สุด	ทำได้ มาก	ทำได้ ปาน กลาง	ทำได้	ทำ ไม่ได้
43	ท่านทวนถามเนื้อหาที่สนทนาเพื่อให้ผู้ป่วยสามารถสรุปปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาทางสุขภาพด้วยตัวผู้ป่วยเอง					
44	ท่านให้ผู้ป่วยสรุปความเข้าใจความเกี่ยวกับสาเหตุของการเกิดโรคก่อนและท่านสรุปปิดท้ายอีกครั้ง					
45	ท่านเปิดโอกาสให้ผู้ป่วยแสดงความรู้สึกที่มีต่อข้อมูลที่ได้รับระหว่างการสนทนาเกี่ยวกับการรักษาโรคในช่องปาก					
46	ท่านเปิดโอกาสให้ผู้ป่วยรวบรวมประเด็นที่ผู้ป่วยเข้าใจเนื้อหาทั้งหมดที่ท่านร่วมสนทนากับผู้ป่วย					
47	ท่านให้ผู้ป่วยได้ซักถามคำถามเพิ่มเติมเกี่ยวกับประเด็นที่ผู้ป่วยเข้าใจไม่ชัดเจน					
48	ท่านร่วมกันวางแผนกับผู้ป่วยเกี่ยวกับการรักษาสุขภาพช่องปากของผู้ป่วยในอนาคต					
49	ท่านแนะนำให้ผู้ป่วยดูวันนัด และเวลาในการพบกันในครั้งต่อไปของผู้ป่วย					
50	ท่านให้ข้อมูลเพิ่มเติมสำหรับการติดต่อของผู้ป่วยที่จะสามารถติดต่อได้สะดวกสำหรับการนัดหมายครั้งต่อไป					
51	ท่านปิดการสนทนาด้วยคำว่า “ขอบคุณครับ/ค่ะ”					

แบบประเมินโดยอาจารย์และผู้วิจัย

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคำตอบที่ตรงกับ ความสามารถของนิสิตแต่ละคน โดยแต่ละข้อนับเป็น 1 คะแนน โดยมีเกณฑ์ดังนี้

- 1 หมายถึง ได้ทำ
0 หมายถึง ไม่ได้ทำ

	รายการ	ได้ทำ	ไม่ได้ทำ
CODE	พฤติกรรมสื่อสารที่เน้นผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง: PCC		
PCC01	กล่าวสวัสดิ (ยิ้มแย้ม)		
PCC02	ยกมือไหว้		
PCC03	แต่งกายสุภาพ		
PCC04	แนะนำตนเอง		
PCC05	ถามชื่อผู้ป่วย		
PCC06	ทักทายเรื่องทั่วไป หรือให้ผู้ป่วยเปิดสนทนาก่อน		
PCC07	ถามวัตถุประสงค์ที่มาพบ		

	รายการ	ได้ทำ	ไม่ได้ทำ
PCC08	ฟังผู้ป่วยพูดอย่างตั้งใจและใส่ใจในคำพูดของผู้ป่วย (มองและยิ้มและพยักหน้าเป็นระยะ)		
PCC09	ไม่แทรกหรือพูดตรงกันกับผู้ป่วยก็จะหยุดฟังผู้ป่วยก่อน		
PCC10	บุคลิกการทำงานเหมาะสมดูสบายๆ แต่มั่นใจและไม่หมั่นแก้อื้อไปมา		
PCC11	การใช้คำนำหน้าชื่อผู้ป่วย เช่น คุณ/พี่.... ชื่อ....		
PCC12	ซักอาการของสุขภาพช่องปาก		
PCC13	ซักประวัติการทำความสะอาดช่องปาก และอุปกรณ์		
PCC14	ซักประวัติพฤติกรรมกรรมการบริโภค		
PCC15	การให้ผู้ป่วยสะท้อนความรู้ความเข้าใจข้อมูลที่ได้อ่านที่ผ่านหน้า		
PCC16	ทำการสรุปสิ่งที่สนทนากันตลอดจนความรู้ความเข้าใจที่ผู้ป่วยสะท้อน		
PCC17	การถามว่า "มีอะไรกังวลอยู่อีกหรือไม่" หรือมีอะไรจะถามเพิ่มเติมหรือเปล่า"		
PCC18	การนัดหมายครั้งต่อไป		
PCC19	การให้เบอร์ฉุกเฉินติดต่อกลับ		
PCC20	การให้กล่าวลา "สวัสดีค่ะ/ครับ" (ยิ้มแย้ม)		
PCC21	ยกมือไหว้		
CODE:	ความรู้พื้นฐานทางสุขภาพช่องปาก: OH		
OH01	การให้ความรู้สาเหตุ อาการของโรค และอาการฉุกเฉินของโรค		
OH02	การให้ความรู้เกี่ยวกับแนวทางการรักษาโรคเบื้องต้น เช่น ฟันผุ ต้องอุดฟัน โรคเหงือกต้องขูดหินน้ำลาย หรือการแปรงฟันพร้อมใช้ไหมขัดฟันอย่างถูกวิธี		
OH03	การให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติทำความสะอาดในช่องปากเพื่อป้องกันความเสี่ยงของการเกิดโรค		
OH04	การแนะนำให้มาตรวจสุขภาพกับทันตแพทย์ ก่อนอาการร้ายแรง		
OH05	การแนะนำการเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ทางทันตกรรมที่เหมาะสมกับตัวผู้ป่วย		
CODE	ความรอบรู้ด้านสุขภาพช่องป: OHL		
OHL01	การแนะนำให้ผู้ป่วยการเข้าถึงแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับการรักษา การป้องกันและการส่งเสริมโรคช่องปากจากเว็บไซต์และสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อบุคคล เช่น..... ซึ่งจะนำเชื่อถือหรือไม่ให้ดูแหล่งอ้างอิงเป็นสถานที่ และตัวบุคคลว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญทางทันตกรรมหรือเปล่า เช็คจากทันตแพทย์สภาได้		
OHL02	การแนะนำให้ผู้ป่วยใช้คำสำคัญเกี่ยวกับการรักษาโรค เช่น คำว่า..... สาเหตุของโรค เช่น คราบจุลินทรีย์ เชื้อแบคทีเรีย แนวทางการรักษา เช่น การอุดฟัน การขูดหินปูน อาการฉุกเฉิน เช่น การปวดฟัน ในการค้นหาข้อมูลเพื่อรักษาสุขภาพของตนเองคุณะ/ครับ		
OHL03	การแนะนำให้ผู้ป่วยขอคำปรึกษาใช้คำสำคัญเกี่ยวกับการป้องกันโรค เช่น คำว่า...วิธีการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันความเสี่ยงในการเกิดโรค วิธีการเลือกผลิตภัณฑ์ทางทันตกรรม วิธีการดูแลขั้นพื้นฐาน เช่น การแปรงฟัน การใช้ไหมขัดฟัน ในการค้นหาข้อมูลเพื่อรักษาสุขภาพของตนเองคุณะ/ครับ		
OHL04	การแนะนำให้ผู้ป่วยขอคำปรึกษาใช้คำสำคัญเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพช่องปาก เช่น คำว่า.. โครงการตรวจรักษาฟันฟรี กิจกรรมการลดเลิกบุหรื และโครงการฟันดีเริ่มที่ซี่แรก หรือโครงการอื่นๆ ทางทันตกรรม.. ในการค้นหาโครงการเพื่อส่งเสริมสุขภาพช่องปากด้วยตนเองนะคุณะ/ครับ		

	รายการ	ได้ทำ	ไม่ได้ทำ
OHL05	การแนะนำให้ผู้ขอคำปรึกษา ฝึกจดจำ ทำความเข้าใจและอธิบายอย่างเข้าใจเกี่ยวกับการรักษา เช่น คำว่า สาเหตุของโรคต่างๆ เช่น คราบจุลินทรีย์ เชื้อแบคทีเรีย แนวทางการรักษา เช่น การอุดฟัน การขูดหินปูน อากาศอุดเกิน เช่น การปวดฟัน ฟันหลุด ให้เข้าใจก่อนจะช่วยในการรักษาตนเองได้ เบื้องต้นก่อนที่จะไปพบทันตแพทย์		
OHL06	การแนะนำให้ผู้ขอคำปรึกษา ฝึกจดจำ ทำความเข้าใจและอธิบายอย่างเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันโรค เช่น วิธีการทำความสะอาดช่องปากอย่างถูกวิธี ได้แก่ วิธีแปรงฟัน การใช้ไหมขัดฟัน รวมถึงวิธีการเลือกผลิตภัณฑ์ทางทันตกรรม		
OHL07	การแนะนำให้ผู้ขอคำปรึกษาฝึกจดจำ ทำความเข้าใจและอธิบายอย่างเข้าใจเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพช่องปาก เช่น ชื่อโครงการต่างๆ รายละเอียด ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้ และการไปพบทันตแพทย์ในเวลาที่เหมาะสม		
OHL08	การแนะนำให้ผู้ขอคำปรึกษานำข้อมูลมาวิเคราะห์ โดยการแยกแยะความเหมือนหรือความต่าง ข้อดีและข้อเสียในการรักษา เช่น วิธีการหรือแนวทางการรักษา วิธีการสังเกตอาการอุดเกินในช่องปาก วิธีการแปรงฟันและใช้ไหมขัดฟัน ด้วยการมองหาทางเลือกหลายทางในการรักษาสุขภาพช่องปากตนเอง		
OHL09	การแนะนำให้ผู้ขอคำปรึกษานำข้อมูลที่ได้มาแยกแยะความเหมือนหรือความต่าง รวมถึงข้อดีและข้อเสียในการป้องกันปัจจัยเสี่ยงของโรค เช่น พฤติกรรมเสี่ยงของการเกิดโรค (การสูบบุหรี่ การไม่แปรงฟันหลังอาหาร) วิธีการเลือกผลิตภัณฑ์ทางทันตกรรม ว่าเพื่อป้องกันหรือแค่โฆษณาและ วิธีการดูแลขั้นพื้นฐาน เช่น การแปรงฟัน การใช้ไหมขัดฟัน โดยกำหนดทางเลือกหลายทางที่เหมาะสมกับสุขภาพช่องปากของผู้ป่วย		
OHL10	การแนะนำให้ผู้ขอคำปรึกษาทำการแยกแยะข้อมูลและเปรียบเทียบแนวการส่งเสริมปัจจัยเอื้อต่อการมีสุขภาพช่องปาก เช่น การไปตรวจสุขภาพช่องปาก โครงการส่งเสริมสุขภาพช่องปากเพื่อการพาณิชย์หรือโครงการเพื่อทำให้สุขภาพช่องปากดีขึ้นจริงๆ โดยพิจารณาว่า อย่างไรเหมาะสมกับสุขภาพช่องปากผู้ป่วย		
OHL11	การแนะนำให้ผู้ขอคำปรึกษานำข้อมูลเหล่านั้นมาพิจารณาและกำหนดทางเลือกที่เหมาะสมกับสุขภาพช่องปากของตนเองทั้งในด้านค่าใช้จ่าย เวลา สุขภาวะทางช่องปากของตนเอง และโอกาสต่างๆ		
OHL12	การแนะนำให้ผู้ขอคำปรึกษาทำการตัดสินใจด้วยตนเองในการนำทางเลือกที่ได้ทำการประเมินไว้หลายๆ ทางไปใช้ในการรักษาสุขภาพช่องปากของตนเอง ที่คิดว่า เหมาะสมกับตนเองมากที่สุด เช่น แนวทางการรักษา อากาศอุดเกินในช่องปาก กับอาการของโรคที่เป็นอยู่ปัจจุบัน		
OHL13	การแนะนำให้ผู้ขอคำปรึกษาทำการตัดสินใจด้วยตนเองในการนำทางเลือกที่ได้ทำการประเมินไว้หลายๆ ทางไปใช้ในการป้องกันปัจจัยเสี่ยงของการเกิดโรคในช่องปากที่คิดว่า เหมาะสมกับตนเองมากที่สุด เช่น พฤติกรรมเสี่ยงของการเกิดโรค (การสูบบุหรี่ การไม่แปรงฟันหลังอาหาร) การเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ในทางทันตกรรมเพื่อป้องกันโรค วิธีการดูแลขั้นพื้นฐาน เช่น การแปรงฟัน การใช้ไหมขัดฟัน		
OHL14	การแนะนำให้ผู้ขอคำปรึกษาทำการตัดสินใจด้วยตนเองในการนำทางเลือกที่ได้ทำการประเมินไว้หลายๆ ทางไปใช้ในการส่งเสริมปัจจัยเอื้อต่อการมีสุขภาพช่องปากที่คิดว่าเหมาะสมกับตนเองมากที่สุด เช่น การไปพบทันตแพทย์ การเข้าร่วมโครงการทันตกรรมพระราชทาน การติดตามเปลี่ยนแปลงนโยบายต่างๆ ที่เกี่ยวกับสุขภาพช่องปาก		

แบบสอบถามความรอบรู้ด้านสุขภาพช่องปาก ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นโดยปรับมาจากแนวคิดความรอบรู้ด้านสุขภาพช่องปากของโซเร็นเซ็น (Sorensen. 2013) โดยมีการสร้างข้อคำถามให้สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการและให้มีความเหมาะสมกับบริบทการวิจัยครั้งนี้โดยวัดจาก 4 องค์ประกอบ คือ การเข้าถึงข้อมูลและบริการด้านสุขภาพ ความสามารถในการทำความเข้าใจข้อมูล การประเมินข้อมูลด้านสุขภาพและการประยุกต์ใช้ข้อมูลเพื่อดูแลสุขภาพ จากบริบทของการดำเนินการ 3 ด้าน คือ การรักษา การป้องกันโรค และการส่งเสริมสุขภาพ โดยผู้วิจัยสร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมโครงสร้างที่จะวัด โดยกำหนดแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประเมินค่า 4 ระดับ กำหนดคะแนนในแต่ละระดับตามที่ได้แสดงจาก ง่ายมาก (4 คะแนน) ถึง ยากมาก (1 คะแนน) โดยมีระดับคะแนนจาก 1-4 **จำนวน 57 ข้อ โดยมีคะแนนรวมตั้งแต่ 57-228 คะแนน มีค่า IOC อยู่ระหว่าง .60 - .80 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .980 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .321 - .884**

แบบสอบถามพฤติกรรมการสื่อสารที่เน้นผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นโดยปรับมาจากแนวคิดพฤติกรรมการสื่อสารที่เน้นผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางของ โรเจอร์ (Roger. 1959) และ ปีเตอร์สันและคณะ (Peterson et al. 2014) โดยมีการสร้างข้อคำถามให้สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการและให้มีความเหมาะสมกับบริบทสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ การสร้างความสัมพันธ์ การเปิดการสนทนา การรวบรวมข้อมูล การสะท้อนผล และการสรุปบทสนทนา โดยผู้วิจัยสร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมโครงสร้างที่จะวัด โดยกำหนดแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประเมินค่า 5 ระดับ กำหนดคะแนนในแต่ละระดับตามที่ได้แสดงจาก ทำได้ดีที่สุด (5 คะแนน) ถึง ทำไม่ได้ (1 คะแนน) **โดยมีระดับคะแนนจาก 1-5 จำนวน 51 ข้อ โดยมีคะแนนรวมตั้งแต่ 51 - 225 คะแนน มีค่า IOC อยู่ระหว่าง .60 - .80 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .974 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .213 - .978**

แบบประเมินการทดสอบการปฏิบัติกับผู้ป่วยจำลอง (โดยอาจารย์ประเมิน)

คุณลักษณะของผู้ป่วยจำลองมีรายละเอียดอยู่ในภาคผนวก ข (คู่มือโปรแกรม) ซึ่งแบบประเมินเป็นแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาโดยปรับมาจากแบบประเมินการสื่อสารจาก Roter Interaction Analysis System. (Roter et al. 2002) และ แบบวัดการสื่อสารของ Helitzer et al. 2011 ขึ้นโดยใช้การกำหนดรหัสของเนื้อหาให้สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการและให้มีความเหมาะสมกับบริบทการวิจัยทั้งในส่วนของ **พฤติกรรมการสื่อสารที่เน้นผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง จำนวน 21 ข้อ และความรอบรู้ด้านสุขภาพช่องปาก จำนวน 14 ข้อ มีค่า IOC อยู่ระหว่าง .700 - 1.00 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .990, และ .983 ตามลำดับ**